

A.1

One Gaur maite: + Belaustegiortia San-
naka Guskaltzaindiaren azkenengo batzari-
an irakurri zituan arau nagusiak, ne-
mek beridatuta, igortzen dizkizut Uler-
tuko dituzula uste det. Campion San-
nari ere egun bialiko dizkiot.

Azuri eta bizkor egun.

Eguzkitza

Lekeitia - $\frac{27}{20}$.

Francia

Memoire
de laustiquita
sur la modification du barque
Mr
Mars 1920

Pierre Broussain
Conseiller general
par Bayonne

Hasparren

14

Arau nagusiak.

- 1) Euskeraren bizitza ta apaintasunerako Euskaltzaindia sortu zan. Euskera bardindu, garbitu ta aberastutea bere lan nagusiak dira; jakituri utzezko lanetan ez da galdtu bear.
- 2) Euskeraren bardintza beretzako bearezkoena da; bardindu gabe, apaintasun guztiak alperitzoak dira; a lenago esin bear doguna da beste lanetara asko sartu gabe. Gaurtik ba, euskera zenbat aberatsago ta garbiagoa bardintza nekezago esin go da.
- 3) Euskera bardindu ta apaintzeko urte asko bear dauz Euskaltzaindiak. Biotza ta iztegi batzuk izkera guztien barenean besiratu leitez: eritar guztiak eta eguner ia erabilten daben, erri baten alkai-adituten daben guztiak erabilten daben iztegia da bearezkoena. Lambide iztegiak, elertiko itr apañak, gitxi aitatuten diran izaki edo gauzaen izenak, lambidekoak, izlari onenak, gutxiak eragututen dabez edo ezbardin iraten dira. Al iran ezkeren, leuengoz bardindu ta euskaldun guztiari jakinerazo bear yakena da gure izkeraren biotr eta eguneroko iztegia, ta guztiak alkai-aditu dajentzat.
- 4) Lan orri ekiteko ta idazleai bideak erakusteko, izkelgi eredu bat apurka ta albait lasterren certantko dau Euskaltzaindiak, ta da copzan eragorpenen artean izkelgi ori gaurtik noiz eta zelan erabili aranak, esin go dauz.
- 5) Euskelgi eredu (biarki bakaria) certanteko, eriak itr-egiten daun bat artuko da, zerbaitegar gite ta osatuko. Euskelgi bari bat ez da izango (geyenez) ez ta izkelgi batzuen naaste edo atarako asmauruko bat, al danez esinik dacon euskelgi bat bano ta euskaldun guztiak adigari irateko eragorpen gitxiem aurkituko da ben Gipuzkoako izkelgia.

- 6) Batez be onartuko dira Gipuzkoa geyenean zabalduarik dagozan itz eta ezak; onako batzuen artetik, antu beara izan ezkeru, Euskaleri gurtian zabalduena edo arantuenen. Beareako itzen batzuk Gipuzkoan ezan izan ezik (edo giti) Euskaleri alderdi geyenean ezagutuak diranak.
- 7) Eriak giti edo ez bez erabilten dabon itzategia onarteko, gurtiz begeratu ta neurtuak izan bearko gara. Itz bariak, zaai galduak edo baztertuak ontzat artzeko, bea-beareko ta batez be arci ta erazak izan bea dira; nok, noiz sortuak, non goak dirana bano geyago be giratuak da ori.
- 8) Euskeraren garbitze ta arantzeari muza bat jari bea yako ta beureko gaitz, ezinak ta sustraitak erret a daukezan erderazko itzak gaurtik beintzat bakean utzi bea doguz.
- 9) Ezkera indartsu geyenak artzen dabozan itz jakintzu ta bestelako asko geyetu bea doguz, batez be gure artan giti erabilten diran lambidekoak, ordezko eraz bat aurkitzen ez yakerak ta eragorpen andidunak.
- 10) Aberastasunak be, bai, beste muza batzuk bea dauz, euskerari bizitza bideak zabaldu nai ba dauzoguuz. Ikur batzuko itzak, enkitea kaltegina izaten da askotan. Gta-izen, aber, landara... onen zatiak, eguneroko tresna, lambide ta zeregin askok, izen bat bano geyago enkitea naaste ta galtzerako bano ez da izaten.
- 11) Ikurak banandu ta ikur-antzeko asko eraltzea (aberastasun geyoz) ez litzateke, gaurtik beintzat, egekia. Bardinzenaren kaltez egin go litzake lan ori, neuri andikoa izan ezik ta euskalduneri gurtiak albai-artzeko bea dabozan itz bakarrik nekezago ezagutuko leukez.

- 12) Fonetika. Oritan Gipuzkoan bardiintasunik ez da onetan, euskaldun geyenentzako erazena autuko da ta erazena ta arziema da benetako fonetika kentzea, itz batzuetan baten be, euskaleri geyeneko izakera lege baten kontra oiezaz egiten ez danean. Fonetika bat edo bestea aritu arien, itz zaarier
- 13) izki ta izakera ez dira izutuko ta aldakuntza gabe jaraituko dira.
- 13) Al izan ezkerotan, Euskaltraiindiaren euskelgi ereduz, euskera bardi gartzi ta apainduz idatzi ta itz-egingo da; baina beti irakurle ta entzunleak aditu bear dabela begiraturik. Oren balte joan gabe euskelgi eredu, batzuetan osoro, zatika geyaz edo gitziaz beti erabiti leike ta ez bardiintasunak gitzibreko lan egin.
- 14) Erabitik da osoro gipuzkoai mintzairako alderdian; irakurle onak ta gey sakondun idazkietan, Ertzi arteko arazo ta euskeldun geyenen artean zabaldu nai izaten lan idazkietan
- 15) Ez bardiintasun batzuk naiezkoak, eriar eraztasunik bapez emoten ez dantsoenak, dira: noizean bein gaurtik bearitzkoak beste batzuk.
- 16) Idazki guztiak bardin erabitik dabexan zatiak, dira: Ortografia ta Fonetika; itz bari ta bixtuak.
- 17) Zatika, al dan guzti iz baina, erabitik da euskelgi eredua, Gipuzkoa ez dan beste alderdi bateko irakurle txarentzako idazkietan.
- 18) Orduan be adigaritrat beariko diran itz ez bardiinak oituko dira, besterik ez. Galdu ala baxtertunik dagozan Ertzi edo uri-auroko itz ez bardiinak eraztasun andiaorik ez dabe emoten, neke ta ta iluntasuna bano, bertakoak izan arien. Adituten ba- dira inun euskelgi eredu ta gipuzkoai itzak erabiti beariko dira (euren ordezkioak baxtertutik) An euskelgi ereduaren itzen autz- autrekoak, diranakiri geyenetan egingo da (bari, beii).
- 19. Gipuzkoatik kanpian, gipuzkoeraz edo bertako izakelgia ba-

karrik idatziko da: azpi-izkelgi (subdialecto) bat bain ere gehiago bertan
 ba lego, bat bakarrik idazkietan erabiliko da, alegizuz Gipuzkoako
 euskeraren antza zeyen dambona.

2o) Euskelgi eredu edonun erazagutrekos alegizuz, egingo dira, Hkas.
 toletan bidez be: zainbat eta idazki zeyaz euskelgi oietan ar-
 zitaldu. Edonunonk zabalduko da euskelgiaren iztegi ta grama-
 tika labur: labur bat, euskelgi berarizko baksitzaren ikuriaz.

F. Belaustegi gortia.